

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1952

Vyhlásené: 12.11.1952

Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

52.

Z á k o n

zo dňa 29. októbra 1952

o Československej akadémii vied.

Národné zhromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

Časť I.

Všeobecné ustanovenia.

§ 1.

(1) Zriaďuje sa Československá akadémia vied (ďalej len „Akadémia“) ako najvyššia vedecká inštitúcia Československej republiky, sdružujúca najvýznamnejších vedeckých pracovníkov štátu.

(2) Akadémia vzniká prebudovaním Kráľovskej českej spoločnosti náuk, založenej r. 1784 a Českej akadémie vied a umení, a naväzuje na pokrokové tradície českej a slovenskej vedy.

§ 2.

Úlohou Akadémie je plánovitá a organizovaná práca v teoretických a užitých vedách, aby cestou tvorivého vedeckého bádania slúžila blahu ľudu a vybudovaniu socializmu v našej vlasti; pre toto bádanie má vlastné vedecké pracoviská.

§ 3.

Akadémia na to, aby mohla plniť svoju úlohu,

- a) sústreďuje svoju prácu na hlavné otázky vedy vo všetkých jej odvetviach tak, aby výsledky jej vedeckého bádania tvorili základ pre všetku vedeckú činnosť a výchovu v štáte,
- b) skúma prírodné bohatstvo, výrobné sily zeme a kultúrne a hospodárske hodnoty ľudstva a podporuje ich včasné a hospodárne využitie,
- c) sústavne sa stará o výchovu a zvyšovanie kvalifikácie vedeckých pracovníkov,
- d) podáva vedecké posudky najvyšším štátnym orgánom,
- e) dbá o popularizáciu vedy.

§ 4.

(1) Vedeckými pracoviskami Akadémie sú jej výskumné a bádateľské ústavy, laboratóriá, kabinety, stanice, komisie, knižnice a iné pracoviská, ktoré Akadémia, zriaďuje, vedie a zabezpečuje.

(2) Akadémia prispieva s vedeckej stránky aj k rozvoju vedeckej činnosti všetkých ústavov do nej nezačlenených.

§ 5.

(1) Akadémii sa priznáva právo udeľovať hodnosť kandidáta vied a hodnosť doktora vied.

(2) Pre systematickú výchovu vedeckých kádrov zriaďuje sa pri Akadémii vedecká ašpirantúra.

§ 6.

Akadémia zvoláva podľa potreby zasadania, ktoré posudzujú a riešia zásadné vedecké otázky, usporadúva vedecké zájazdy a porady a udržiava vedecké styky s domácimi vedeckými spoločnosťami a so zahraničnými akadémiami vied a vedeckými spoločnosťami, predovšetkým s akadémiami a vedeckými spoločnosťami Zväzu sovietskych socialistických republík a krajín ľudovej demokracie.

§ 7.

Akadémia je oprávnená vydávať časopisy i neperiodické publikácie v odbore svojej pôsobnosti a má právo na ten účel zriadiť vydavateľský podnik.

§ 8.

Akadémia je zodpovedná priamo vláde a podáva jej každoročne zprávu o svojej činnosti.

§ 9.

(1) Akadémia je socialistická právnická osoba.

(2) Sídлом Akadémie je Praha. Akadémia môže však zriaďovať svoje vedecko-organizačné centrá (základne) a svoje vedecké pracoviská i mimo svojho sídla.

§ 10.

Rozpočet Akadémie je súčasťou štátneho rozpočtu.

Časť II.**Členovia Akadémie.****§ 11.**

Členovia Akadémie sú:

- a) riadni členovia-akademici, volení z aktívnych vedcov obohacujúcich vedu prácami veľkého významu a prispievajúcich k socialistickej výstavbe štátu,
- b) členovia korešpondenti, volení z aktívnych vedcov obohacujúcich vedu významnými prácami a prispievajúcich k socialistickej výstavbe štátu.

§ 12.

Členmi Akadémie môžu byť i cudzí štátni príslušníci. Ich práva a povinnosti určujú stanovy Akadémie.

§ 13.

Československí občania alebo cudzí štátni príslušníci, ktorí obohatili vedu prácami svetového významu alebo ktorí sa zvlášte zaslúžili o štát a socializmus, môžu byť volení za čestných členov Akadémie.

§ 14.

Akademici a členovia korešpondenti zúčastňujú sa tvorive na vypracovaní plánu vedeckej práce Akadémie a spravujú sa ním vo svojej činnosti. O svojej činnosti predkladajú Akadémii každoročne zprávu.

§ 15.

Počet akademikov a členov korešpondentov určuje vláda na návrh Akadémie.

§ 16.

Akademici a členovia korešpondenti majú pravidelnú mesačnú odmenu, a to i vtedy, ak majú iný príjem.

§ 17.

Členovia a čestní členovia strácajú členstvo usnesením Akadémie, ak sa spreneverili vlasti, veci mieru a socializmu.

**Časť III.
Orgány Akadémie.**

§ 18.

(1) Najvyšším orgánom Akadémie je valné shromaždenie, pozostávajúce zo všetkých členov a čestných členov Akadémie.

(2) Valné shromaždenie najmä

- a) určuje smernice vedeckej práce Akadémie a jej složíek,
- b) prejednáva a schvaľuje plán vedeckých prác Akadémie,
- c) schvaľuje zprávu prezídia o činnosti Akadémie,
- d) rieši zásadne otázky organizačné, najmä rozdeľuje Akadémiu na sekcie podľa skupín príslušných vedných odborov, zriaďuje ústavy a vedecké pracoviská, pričleňuje spoločnosti a pod.,
- e) volí členov Akadémie, jej prezidenta, ako i ostatných členov prezídia,
- f) schvaľuje vymenúvanie zástupcov predsedov sekcií, vedeckých sekretárov sekcií, riaditeľov ústavov a riaditeľa Akadémie.

(3) Pri voľbe prezidenta Akadémie a akademikov hlasujú iba akademici. Voľbu prezidenta, členov prezídia a členov Akadémie, ako i jej čestných členov schvaľuje vláda.

§ 19.

Pri zvlášť významných príležitostiach koná sa plenárne zasadanie členov Akadémie a vedeckých pracovníkov ústavov Akadémie; svoláva ho prezídium Akadémie.

§ 20.

(1) Prezídium Akadémie sa skladá z prezidenta Akadémie, dvoch zástupcov prezidenta, hlavného sekretára a z predsedov sekcií.

(2) Riaditeľ Akadémie obstaráva pod vedením hlavného sekretára a podľa jeho pokynov administratívne a organizačné veci Akadémie.

(3) Zástupcovia predsedov sekcií a riaditeľ Akadémie sa zúčastňujú na zasadaniach prezídia s poradným hlasom.

§ 21.

Prezident Akadémie, zástupcovia prezidenta a hlavný sekretár sú volení na 5 rokov, predsedovia sekcií na 3 roky.

§ 22.

Prezídium je najvyšším vedúcim orgánom Akadémie v čase medzi zasadaním valného zhromaždenia. Najmä vykonáva rozhodnutia valného zhromaždenia, svoláva jeho zasadania a pripravuje pre ne podklady. O svojej činnosti podáva zpravu na najbližšom zasadaní valného zhromaždenia.

§ 23.

Podrobnú organizáciu Akadémie obsahujú stanovy, na ktorých sa usnáša valné zhromaždenie; stanovy schvaľuje vláda.

Časť IV.

Prechodné a záverečné ustanovenia.

§ 24.

Prvých akademikov a prvých členov prezídia vymenúva prezident republiky na návrh vlády.

§ 25.

Vláda sa splnomocňuje, aby

- a) upravila podrobnosti o udeľovaní hodnosti kandidáta vied a doktora vied,
- b) upravila právne otázky, týkajúce sa zariadení a majetku inštitúcií, ktorých doterajšie úlohy úplne alebo zčasti prejíma Akadémia a rozhodla o prevode tohto majetku,
- c) vydala bližšie predpisy o hospodárení Akadémie,
- d) určila výšku a ďalšie podrobnosti o odmene členov Akadémie,
- e) upravila pracovné a platové pomery zamestnancov Akadémie.

§ 26.

(1) Zrušujú sa ustanovenia, ktoré sú v rozpore s týmto zákonom.

(2) Najmä sa ruší

- 1. zákon č. 86/1920 Sb., o Masarykovej Akadémii Práce, a vládne nariadenie č. 119/1920 Sb., ktorým sa vydáva „Základný poriadok Masarykovej Akadémie Práce“,
- 2. zákon č. 27/1922 Sb., o zriadení ústavu Slovanského a Orientálneho.

§ 27.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Široký v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Fierlinger v. r.

Dr. Kyselý v. r.

arm. gen. Bacílek v. r.

Bílek v. r.

arm. gen. Dr. Čepička v. r.

Dr. Gregor v. r.

Harus v. r.

Dr. Havelka v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Jonáš v. r.

Kabeš v. r.

Kopecký v. r.

Krajčír v. r.

Krosnář v. r.

Málek v. r.

Maurer v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Nepomucký v. r.

Dr. Neuman v. r.

Nosek v. r.

Plojhar v. r.

Pokorný v. r.

Pospíšil A. v. r.

Pospíšil J. v. r.

Ing. Púčik v. r.

Dr. Rais v. r.

Smida v. r.

Ing. Šimůnek v. r.

Dr. Šlechta v. r.

